

DE HOUDING VAN DE BELGISCHE AUTORITEITEN TEGENOVER NIEUWE RELIGIEUZE BEWEGINGEN¹

Adelbert Denaux²

1. Constitutionele vrijheden

De Belgische Grondwet van 1831 garandeert zowel de vrijheid van eredienst als de openbare beoefening ervan. De enige beperking van deze vrijheid is het verbod misdaden te plegen tijdens de toepassing ervan. Deze religieuze vrijheid impliceert ook de vrijheid niet te geloven zoals gespecificeerd in een ander artikel: *niemand kan worden gedwongen op enigerlei wijze deel te nemen aan handelingen en aan plechtigheden van een eredienst of de rustdagen ervan te onderhouden.*³ België heeft het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden van 1950 geratificeerd. Artikel 9 van het Verdrag luidt: *Een ieder heeft recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst; dit recht omvat tevens de vrijheid om van godsdienst of overtuiging te veranderen, alsmede de vrijheid, zijn godsdienst te belijden of overtuiging tot uitdrukking te brengen in erediensten, in onderricht, in praktische toepassing ervan en in het onderhouden van geboden en voorschriften.* Onder artikel 17 van het Verdrag, getiteld “Verbod van misbruik van recht”, wordt de regel uiteengezet dat *geen der bepalingen van dit Verdrag mag worden uitgelegd als zou zij voor een Staat, een groep of een persoon een recht inhouden enige activiteit aan de dag te leggen of enige daad te verrichten met als doel de rechten of vrijheden die in dit Verdrag zijn vermeld teniet te doen of deze verdergaand te beperken dan bij dit Verdrag is voorzien.* Deze fundamentele wettelijke bepalingen vormen de ruggengraat van de toepassing van de godsdienstvrijheid in België. De recente initiatieven van de Belgische Staat betreffende Nieuwe Religieuze Bewegingen hebben geenszins de bedoeling deze fundamentele rechten te betwisten, noch kunnen ze als zodanig geïnterpreteerd worden.

2. Oprichting en rechtspositie van IACSSO

In 1996 werd een parlementaire onderzoekscommissie opgericht als gevolg van de massale zelfmoord (of moord?) van 74 leden van de “Zonnetempel”, een sekte waartoe de arts Luc Jouret, een Belgisch staatsburger die een van de twee leiders was, behoorde. De Belgische autoriteiten besloten toen dat het hun plicht was Belgische burgers te beschermen tegen de gevaren die konden uitgaan van sektarische organisaties. Het

¹ Oorspronkelijke titel: *The attitude of the Belgian authorities towards new religious movements.* Vertaald uit het Engels door Anja Demeulenaere.

² De auteur is gewoon hoogleraar aan de K.U. Leuven, afdeling bijbelwetenschap en voorzitter van het Informatie- en Adviescentrum inzake schadelijke sektarische organisaties.

³ Belgische Grondwet, artikel 20.

rapport van dit parlementair onderzoek werd voorgesteld aan het federale parlement tijdens de gewone zitting van 28 april 1997.⁴ Door de pers werd veel publiciteit gemaakt rond de zogenaamde “lijst van 189 sekten”, die als appendix toegevoegd was aan het rapport. De waarheid is dat het rapport bestaat uit een “Synoptische Tabel” van alle groepen die behandeld werden tijdens de discussies, zonder hun sektarisch of schadelijk karakter te beoordelen. De inleiding tot de lijst stelt dan ook expliciet: “Die opsomming kan dus hoegenaamd geen standpunt, noch een waarde-oordeel van de commissie inhouden. Zo betekent het feit dat een bepaalde beweging op die lijst voorkomt, ook al is dat op initiatief van een officiële instantie, niet dat de commissie ervan uitgaat dat het om een sekte gaat en *a fortiori* dat ze gevaarlijk is.”⁵ Er moet echter worden toegegeven dat de publicatie van een dergelijke lijst toch onvoorzichtig was en zou kunnen leiden tot interpretaties die niet bedoeld werden door de opstellers.⁶ Bovendien nam het Belgische parlement tijdens de gewone zitting van 7 mei 1997 de volgende motie aan: “De Kamer van Volksvertegenwoordigers... 1. neemt kennis van het verslag van de onderzoekscommissie; 2. stemt in met de ‘Conclusies en Aanbevelingen’ van de onderzoekscommissie zoals opgenomen in deel zes van haar verslag (blz. 208-226); 3. beslist dat de ‘Synoptische Tabel’ geen deel uitmaakt van deze conclusies en derhalve ook niet het voorwerp uitmaakt van enige goed- of afkeuring door de Kamer.”⁷ De voorzichtige bewoording van de motie toont aan dat de Kamer van Volksvertegenwoordigers het rapport niet volledig goedkeurde, maar enkel de conclusies en aanbevelingen, en dat het de “Synoptische Tabel” duidelijk uitsloot van enige goed- of afkeuring. Helaas werd het gerucht, dat België een lijst van 189 sekten opgesteld had, wijd verspreid en werd het kritiekloos overgenomen in officiële rapporten en verklaringen, zelfs in het buitenland. Op de koop toe beweerden sommige mensenrechtenorganisaties dat de Belgische autoriteiten de “Synoptische Tabel” in feite als “Lijst van Sekten” gebruikten. Tot nu toe hebben ze echter, wanneer hun naar bewijzen gevraagd werd, hun beweringen nog niet kunnen verifiëren. Sommige Nieuwe Religieuze Bewegingen of minderheidsreligies klagen ook dat hun opname in de lijst hun reputatie beschadigd heeft of hen verdacht gemaakt heeft in de ogen van anderen, en in bepaalde gevallen een basis geweest is voor een discriminerende behandeling jegens hen. In ieder geval hebben de discussies, die teweeggebracht werden door de lijst, geleid tot het onfortuinlijke resultaat dat het rapport zelf niet de aandacht kreeg die het verdiende.

⁴ Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers. *Gewone zitting 1996-1997. 28 april 1997. Parlementair onderzoek met het oog op de beleidsvorming ter bestrijding van de onwettige praktijken van de sekten en van de gevaren ervan voor de samenleving en voor het individu, inzonderheid voor de minderjarigen. Verslag namens de onderzoekscommissie uitgebracht door de heren Duquesne en Willems.* 2 dln. 364 + 306 bladzijden (afgekort: *Parlementair onderzoek*). In deel II, blz. 5-50, wordt een verslag gegeven van het onderzoek naar de “Zonnetempel”, geleid door de heer M. Bulthe, deken van de onderzoeksrechters bij de rechtbank van eerste aanleg van Brussel.

⁵ *Parlementair onderzoek*, deel II, blz. 227.

⁶ De auteur van dit artikel werd uitgenodigd door de commissie als een academisch expert die waarschuwde, *in tempore non suspecto*, voor de publicatie van een dergelijke lijst, zie *Parlementair onderzoek*, deel I, blz. 76: “Professor Denaux is persoonlijk geen voorstander van het aanleggen van een lijst van sekten, zoals men in Frankrijk heeft gedaan. Hij vreest dat dit vlug onttaardt in een heksenjacht, omdat de religieuze groepering, eens ze op een lijst staat, vaak *a priori* als een sekte zal worden beschouwd en het bewijs van het tegendeel slechts moeilijk zal kunnen worden geleverd.”

⁷ Parl. Doc. K. G-Z 1996-1997, 313/9-95/96, blz. 2390.

Een jaar na de publicatie van het rapport werd door de wet van 2 juni 1998 een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties (IACSSO) opgericht, samen met de Administratieve coördinatiecel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties.⁸ De eerste instelling is meer reflecterend van aard, de tweede meer operationeel. Met de oprichting van die twee instellingen implementeerde de wetgever wel degelijk een aanbeveling van de parlementaire commissie om een “onafhankelijk observatorium” in te stellen.⁹ Niettemin verreed de wetgever bewust de naam “observatorium” en gaf hij het Centrum geen bevoegdheid om te vervolgen.¹⁰ Van de twee instellingen wordt vereist dat zij samen werken, zoals bepaald door de wet. De bovengenoemde wet is een resultaat van de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie “met het oog op de beleidsvorming ter bestrijding van de onwettige praktijken van de sekten en van de gevaren ervan voor de samenleving en voor het individu, inzonderheid voor de minderjarigen.”¹¹

Volgens de wet, “wordt bij het ministerie van Justitie een onafhankelijk centrum opgericht” (Art. 3). Het Centrum is verbonden met het ministerie van Justitie wat betreft het budget voor personeel, locatie, infrastructuur en dagelijks werk. Het feit dat de Staat, via het ministerie van Justitie, deze middelen genereus ter beschikking van het Centrum stelt, creëert ook de noodzakelijke voorwaarde voor zijn onafhankelijkheid. Het Centrum heeft dus een functionele “onafhankelijkheid”; het is immers niet geïntegreerd in de hiërarchische structuur van dit ministerie. Zijn leden worden gekozen door een 2/3 meerderheid in het parlement. Het Centrum heeft het voorrecht, op eigen initiatief, advies en aanbevelingen te formuleren voor de autoriteiten. Het Centrum is ook onafhankelijk ten opzichte van zowel de sekten zelf als de antisekteorganisaties. Het is noch de spreekbuis van de regering noch van om het even welk soort drukkingsgroep. De opdracht van het Centrum is niet het fenomeen te bestrijden, maar het te bestuderen en te analyseren. Het Centrum vormt zijn eigen objectieve en kritische opinie over het sektefenomeen, op basis van studie en reflectie en op basis van een grondige documentatie, die het oordeelkundig verzamelt. Het Centrum heeft geen bevoegdheid om in te grijpen op het gebied van de openbare orde. Desondanks heeft het het recht zijn observaties omtrent de kwestie van sektarische ontsporingen mee te delen aan de politieke autoriteiten. Deze onafhankelijkheid, voorgeschreven door de wet, biedt ook de beste garantie voor de objectiviteit van het Centrum.

Enkele maanden na de aanstelling van de leden van het Centrum door de Kamer van Volksvertegenwoordigers diende de v.z.w. Antroposofische vereniging in België (volgelingen van R. Steiner) bij het Arbitragehof, het Belgisch grondwettelijk hof, een verzoekschrift in om de wet van juni 1998 af te schaffen. De reden voor het verzoek was de aantijging dat de nieuwe wet bepaalde principes, rechten en vrijheden, die in de Grondwet vervat zijn, zou schenden. Meer bepaald waren de eisers van oordeel dat de wet zowel het principe van de gelijkheid van alle Belgen voor de wet als het principe van non-discriminatie schendt. Bovendien voerden ze aan dat het de vrijheid van eredienst, de vrijheid van mening, de vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst, de vrije meningsuiting en de vrijheid van onderwijs schendt. In zijn besluit nr. 31/2000

⁸ Cf. *Belgisch Staatsblad*, 25 november 1998: de volledige tekst is weergegeven in de appendix.

⁹ Cf. *Parlementair onderzoek*, deel II, blz. 226.

¹⁰ Parl. Doc. K. G-Z 1997-1998, 1198/4-96/97, blz. 8.

¹¹ Cf. de volledige titel van het *Parlementair onderzoek*.

van 21 maart 2000 verwierp het Hof echter het verzoek. Het bevestigde daarmee dat de wet die het Centrum en de Cel gecreëerd had in volledige overeenstemming was met het principe van de gelijkheid tussen staatsburgers. Het hof besliste dat: “de bevoegdheden die aan het Centrum zijn toegekend op generlei wijze afbreuk doen aan de vrijheid van eredienst en de vrije openbare uitoefening ervan en aan de vrijheid om op elk gebied zijn mening te uiten, zoals gewaarborgd door artikel 19 van de Grondwet, noch aan de vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst en de vrijheid van meningsuiting gewaarborgd door de artikelen 9 en 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens”. Het hof bekrachtigde ook zijn beslissing door te verwijzen naar de aanbeveling van de parlementaire vergadering van de Raad van Europa met betrekking tot de onwettige activiteiten van sekten (1412/1999): “Het is van primordiaal belang over betrouwbare informatie over die groeperingen te beschikken, die niet uitsluitend afkomstig is, noch van de sekten zelf, noch van de verenigingen ter verdediging van de slachtoffers van sekten, en ze op ruime schaal onder het grote publiek te verspreiden, nadat de betrokkenen de gelegenheid hebben gehad gehoord te worden over de objectiviteit van dergelijke informatie.”¹² Dit veelbetekenende oordeel versterkte de legitimiteit van het Centrum en de Cel. In wat volgt zal ik voornamelijk de eerste organisatie behandelen (het IACSSO).¹³

3. Operationele definitie van “Schadelijke Sektarische Organisatie” (S.S.O.)

Wat bedoelt de Belgische wet met “schadelijke sektarische organisatie”? Wanneer ze verwijst naar schadelijke sektarische organisaties, vermeldt de wet “elke groepering met een levensbeschouwelijk of godsdienstig doel, of die zich als dusdanig voordoet en die zich in haar organisatie of praktijken, overgeeft aan schadelijke onwettige activiteiten, het individu of de samenleving schaadt of de menselijke waardigheid aantast. Het schadelijk karakter van een sektarische organisatie wordt onderzocht op basis van de principes welke zijn vastgelegd in de Grondwet, de wetten, de decreten, ordonnanties en in de internationale verdragen inzake de bescherming van de rechten van de mens welke door België werden geratificeerd.” (Wet van 2 juni 1998, art. 2). De betekenis van deze definitie moet bepaald worden in het licht van de discussie die in de parlementaire commissie gehouden werd. De commissie formuleerde haar conclusie door een onderscheid te maken tussen drie organisatietypes: (i) de sekte in strikte zin (ii) de schadelijke sektarische organisaties (iii) de verenigingen van misdadigers. De eerste categorie valt onder godsdienstsociologie (doorgaans “nieuwe religieuze bewegingen” genoemd) of onder andere wetenschappelijke benaderingen. De commissie vermijdt voorzichtigheidshalve een positie in te nemen in de eindeloze discussie over de definitie van wat een sekte of cultus uitmaakt. Ze geeft een eerder algemene beschrijving van hoe ze het woord begrijpt, namelijk een “groepering met een levensbeschouwelijk of godsdienstig doel”. Ze vermeldt zelfs de mogelijkheid dat een bepaalde groepering “zich als dusdanig voordoet”, dat wil zeggen dat er organisaties

¹² Arrest nr. 31/2000 1685, 21 maart 2000 (*Belgisch Staatsblad*, 22 april 2000).

¹³ De auteur van dit artikel werd benoemd tot voorzitter van dit Centrum door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

zijn wier levensbeschouwelijk of godsdienstig doel slechts een dekmantel is voor andere doeleinden. De derde categorie “verenigingen van misdadigers” valt duidelijk onder de criminele wetgeving. De tweede categorie, die ergens tussen de andere twee in ligt, “schadelijke sektarische organisaties” (S.S.O.), wordt ook gedefinieerd volgens criminologische criteria. De commissie stelt een reeks criteria voor die ons toelaten om een sektarische organisatie te kwalificeren als “schadelijk” of bezwarende bewijzen te leveren van hun schadelijk gedrag. De commissie accepteerde deze criminologische definitie zonder de wetgever aan te bevelen om een wettelijke definitie van een “sekte” aan te nemen. In feite komt de definitie van een S.S.O. tot op heden slechts voor in twee wetten. Dit zijn de wethoudende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst (van 30 november 1998), waarin een S.S.O. beschouwd wordt als een mogelijke bedreiging van de Staat of de democratische orde, en de wet van 2 juni 1998 waarmee het Centrum (IACSSO) opgericht werd. Hieruit wordt duidelijk dat de wetgever geen “wettelijke” definitie van sekten voorzag; hij was trouwens niet geïnteresseerd in sekten op zich, maar enkel voor zover zij “schadelijk” zijn en dit in een “criminologische” betekenis. Aan de ene kant vermeldde het rapport van de parlementaire onderzoekscommissie een lijst van 13 criteria die toelaten een sektarische organisatie als schadelijk te kwalificeren.¹⁴ Aan de andere kant verbindt de wet waardoor het Centrum werd opgericht de schadelijkheid van een sektarische organisatie met “de principes welke zijn vastgelegd in de Grondwet, de wetten, de decreten, ordonnanties en in de internationale verdragen inzake de bescherming van de rechten van de mens welke door België werden geratificeerd” (Art. 2, al. 2). Hoewel het nogal gemakkelijk is om de principes die in de Grondwet en in de verdragen inzake de bescherming van de rechten van de mens opgenomen zijn te identificeren, is het dit niet altijd betreffende de wetten, decreten en ordonnanties. Volgens de intentie van de wet van 2 juni 1998 moeten enkel de wetten, decreten en ordonnanties in overweging genomen worden waarvan het niet naleven een “illegale, schadelijke activiteit” uitmaakt, of individuen en de samenleving schade toebrengt, of de menselijke waardigheid schendt. Een operationele definitie van een S.S.O., die fungeert als een operationele definitie voor het dagelijks werk van de leden van het Centrum en van zijn secretariaat, kan voortvloeien uit een samenvoeging van de criteria voor ‘schadelijk zijn’, die op niet-uitputtende wijze in het rapport van de parlementaire onderzoekscommissie weergegeven worden, en de wettelijke principes die opgesomd worden in artikel 2 van de wet van 2 juni 1998. De begrippen “gevaarlijkheid” en “schadelijkheid” sluiten een waarschijnlijkheid van gevaar of schade in. Het onderzoek naar het schadelijk karakter van een sektarische organisatie komt dus neer op een inschatting van risico. Dergelijke evaluatie is gebaseerd op concrete

¹⁴ *Parlementair onderzoek*, deel II, blz. 100-101: bedrieglijke of misleidende wervingsmethodes; het aanwenden van mentale manipulatie; de slechte fysieke of geestelijke (psychologische) behandeling waaraan de adepten of hun familie worden onderworpen; het ontzeggen aan de adepten of hun familie van passende medische zorg; geweld, met name seksueel geweld, ten aanzien van de adepten, hun familie, derden of zelfs kinderen; de verplichting voor de adepten om met hun gezin, hun echtgenoot, kinderen, verwanten en vrienden te breken; het feit dat kinderen worden ontvoerd of aan hun ouders worden onttrokken; het ontnemen van de vrijheid om de sekte te verlaten; buitensporige financiële eisen, oplichting en verduistering van geld en goederen ten koste van de adepten; de onrechtmatige exploitatie van het werk van de leden; een compleet breken met de democratische samenleving die als boosaardig wordt afgedaan; de wil om de samenleving ten gronde te richten ten voordele van de sekte; het aanwenden van onwettige methodes om de macht te verwerven.

bewijzen van schadelijk gedrag alsook, in het geval van het ontbreken van duidelijke bewijzen, op de intrinsieke karakteristieken van de organisatie.

In werkelijkheid beschrijven alle gebruikte criteria in feite misdaden, overtredingen of inbreuken die door de wet bestraft worden. De definitie die in de wet gegeven wordt, is geen wettelijke definitie in strikte zin maar is eerder een criminologische definitie. Bij het gebruik van deze criteria moet men in overweging nemen dat *'ieder criterium verschillend gewogen wordt'*. Bepaalde criteria zinspelen op belangrijkere inbreuken dan andere. Om een mening te kunnen vormen over een beweging, is het niet voldoende om verschillende criteria samen te tellen in een poging tot vaststellen van haar mogelijke schadelijkheid. De criteria moeten eerder beschouwd worden als indicatoren voor een globale evaluatie, een soort 'inschatting van risico' (*risk assessment*).

4. Taken en activiteiten van het IACSSO¹⁵

De naam van het Centrum geeft duidelijk aan wat zijn voornaamste opdrachten zijn: informatie en officieel advies (informatie voor het publiek en advies voor de autoriteiten). De taken die toegeschreven worden aan het Centrum zijn:

- Het bestuderen van het fenomeen van de schadelijke sektarische organisaties in België en hun internationale banden.
- Het organiseren van een documentatiecentrum dat toegankelijk is voor het brede publiek.
- Het verzekeren van de toegang voor het publiek tot het Centrum en zijn bronnen; en het informeren van al wie zich wendt tot het Centrum over hun rechten en plichten, en over de manieren waarop zij hun rechten kunnen doen gelden.
- Het geven van advies, op eigen initiatief of op verzoek van een openbare autoriteit, over het fenomeen van de schadelijke sektarische organisaties en, meer bepaald over het overheidsbeleid inzake de bescherming van het publiek tegen de gevaren van dergelijke organisaties (Art. 6, § 1).

Bovendien voorziet de wet in steun en begeleiding voor deze instellingen, organisaties en juridische hulpverleners. Kortom, de opdrachten van het Centrum zijn studie en reflectie, documentatie en informatie, juridische hulp aan het brede publiek, advies en aanbevelingen aan de autoriteiten. Het Centrum heeft het recht niet om aan counseling te doen of psychologische hulp te geven (het kan natuurlijk verwijzen naar gespecialiseerde diensten), noch iemand te vervolgen of een zaak voor het gerecht te brengen, noch aan Nieuwe Religieuze Bewegingen een certificaat van goed gedrag te geven.

Het Centrum bestaat uit twaalf effectieve leden en twaalf plaatsvervangers uit de academische, politieke, juridische wereld en relevante organisaties, met een expertise op het gebied van het bestudeerde fenomeen. Zij werden benoemd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers uit lijsten die door de Regering en de Kamer voorgelegd werden. De voorzitter van het Centrum en zijn/haar vervanger, werden door de Kamer gekozen uit de benoemde leden. De originaliteit van het systeem ligt erin dat de leden, door de diversiteit van hun professionele, academische en socio-culturele achtergrond,

¹⁵ Voor meer informatie, zie nu: I.A.C.S.S.O. Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties, *Tweejaarlijks rapport (Jaargangen 1999-2000)*, Brussel: I.A.C.S.S.O., 2001.

de verschillende componenten van de burgerlijke samenleving vertegenwoordigen. Hun intellectuele benadering is derhalve rijker, en hun meningen zijn op een veel bredere basis gestoeld.

Aan het Centrum is een secretariaat verbonden dat in Brussel¹⁶ gevestigd is en waarvan het team momenteel uit acht voltijdse werknemers bestaat, onder wie een directeur. De voornaamste taak van het secretariaat is het implementeren van de beslissingen en oriënteringen van het Centrum en het assisteren van het Centrum in de vervulling van zijn opdrachten. Het secretariaat bestaat uit mensen met een academische graad in diverse domeinen (rechten, politieke wetenschap, sociologie, theologie, criminologie en psychologie). Ze werden gerekruteerd overeenkomstig hun specifieke deskundigheid met betrekking tot het onderwerp in kwestie. Ook hier is de diversiteit van hun opleiding eens te meer een voordeel dat leidt tot een verantwoordelijke en wetenschappelijke benadering van het sektefenomeen.

De bibliotheek van het Centrum en haar documentatie, gebaseerd op open bronnen, zijn toegankelijk voor het publiek zodat het in de mogelijkheid gesteld wordt een kritische mening te vormen gebaseerd op ruime, zakelijke documentatie. Het Centrum is momenteel ook bezig met het opstellen van brochures over problemen die verband kunnen houden met Nieuwe Religieuze Bewegingen of die objectieve informatie geven over sommige van deze groepen. Er is ook een vertrouwelijk documentatiesysteem met dossiers die niet toegankelijk zijn voor derden. Nauwgezette documentatie is uiteraard het onmisbare middel waardoor het Centrum zijn opdracht om informatie en advies te geven volbrengt. Omdat België traditioneel een land is met slechts één meerderheids-godsdienst (namelijk het rooms-katholicisme), is er een behoorlijk gebrek aan kennis over andere wereldgodsdiensten en over Nieuwe Religieuze Bewegingen bij gewone mensen en zelfs bij de autoriteiten. Bovendien is het fenomeen van NRB of sekten, schadelijk of niet, een erg complexe, gevarieerde en evoluerende realiteit. Van juli 2000 tot september 2001 ontving het secretariaat informatieaanvragen over niet minder dan 154 verschillende groepen of bewegingen. Ten slotte is de sektenkwestie een zeer controversiële aangelegenheid. Er zijn verschillende, soms lijnrecht tegenovergestelde meningen erover. Bijgevolg is er een grote behoefte aan betrouwbare, objectieve en vitale informatie over NRB, een behoefte waar het Centrum in kan voorzien. Teneinde zoveel mogelijk objectiviteit te verwerven, probeert het Centrum een netwerk van contacten met alle betrokken partijen uit te bouwen. Dit zijn het brede publiek (inclusief ouders of vrienden van leden van betrokken NRB's), officiële autoriteiten in België en het buitenland, de Administratieve coördinatiecel, de wetenschappelijke wereld (die op zich verschillende benaderingen vertegenwoordigt), vergelijkbare officiële buitenlandse centra, de NRB zelf, anti-sekte groepen, mensenrechtengroepen en de media. Het Centrum probeert zorgvuldig te luisteren naar al deze stemmen, in de overtuiging dat geen enkele stem op zich de volledige waarheid bevat.

Het Centrum is bezig een bibliotheek uit te bouwen met gespecialiseerde werken en periodieken, inclusief informatica- en audiovisuele ondersteuning, met de bedoeling er een referentiebibliotheek van te maken over het onderwerp voor West-Europa. Het

¹⁶ IACSSO/CIAOSN, Hoogstraat 139, 1000 Brussel, België // 139 rue Haute, 1000 Bruxelles, Belgique; tel.: +32/(0)2/ 504.91.68; fax: +32/(0)2/ 513.83.94; directie:+32/(0)2/504.91.66; (E-mail: CIAOSN@just.fgov.be). Voorzitter: Adelbert Denaux; Vervangend voorzitter: Henri de Cordes; Directeur Secretariaat: Eric Brasseur.

juridische en jurisprudentiële aspect worden in het bijzonder bestudeerd. Het doel is ook een referentiecentrum te creëren voor onderzoekers en voor wetenschappers die op hun beurt instaan voor de opleiding van onderwijzers, toekomstige leerkrachten en, bijgevolg, het publiek.

Het secretariaat begon zijn activiteiten in september 2000. Het diende een volledige infrastructuur in werking te stellen om zijn onderzoekswerk en informatieopdracht te organiseren. Er wordt voorrang gegeven aan het formuleren van de nodige antwoorden om aan de vragen van het publiek tegemoet te komen. Het secretariaat wordt dagelijks geraadpleegd door het publiek, dat informatie aanvraagt over specifieke bewegingen die doorgaans aandacht getrokken hebben vanwege bedenkelijke activiteiten, of omdat verwanten of vrienden van de persoon die informatie opvraagt zich bij een groep aangesloten hebben die blijkbaar als gevaarlijk beschouwd wordt door de persoon die de aanvraag doet. Er worden dan antwoorden gegeven die formeel vastgelegd worden, teneinde ieder misverstand te voorkomen. Er dient nota genomen te worden van het feit dat aan het Centrum enkel toegelaten is een formeel “advies” te geven over de schadelijkheid van een NRB aan de autoriteiten, op eigen initiatief of op vraag van de autoriteiten. Individuele burgers die om “informatie” vragen, voorziet het van een objectief dossier¹⁷ over de groep in kwestie, plus een reeks criteria die men kan gebruiken om de mogelijke gevaren van de groep te beoordelen. De beschrijving van een NRB wordt verzameld volgens een standaardschema.¹⁸ Het Centrum biedt de vraagsteller de nodige informatie om een geïnformeerd persoonlijk oordeel te vormen. Aangezien er honderden NRB's of minderheidsgodsdiensten bestaan, is het niet mogelijk *a priori* te zeggen of een groep al dan niet gevaarlijk is. Dit is enkel mogelijk op basis van een gedocumenteerd dossier en een evaluatie van alle aspecten. Vandaar dat het geen zin heeft om aan het Centrum een lijst te vragen van sekten die al dan niet gevaarlijk zijn. De wet van 2 juni 1998 verbiedt trouwens uitdrukkelijk het opstellen van een lijst van schadelijke sekten (Art. 6, § 4).¹⁹

In de meeste gevallen zijn de mensen die informatie opvragen ofwel werkelijk geïnteresseerd ofwel in een noodsituatie. Niettemin heeft het secretariaat gedurende de voorbije maanden ook gemerkt dat sommige mensen zijn diensten proberen te gebruiken voor persoonlijke doeleinden. Sommigen zouden graag informatie krijgen om ze te kunnen gebruiken in juridische procedures, voornamelijk in echtscheidingszaken, met de hoop het hoederecht te krijgen over hun kinderen. Het is ook duidelijk geworden dat groepen die zich – terecht of onterecht – geïnteresseerd voelen door de inspanningen van het Centrum, formele vragen stellen via verschillende kanalen, teneinde een inleidend gerechtsdossier voor een mogelijke vijandelijke procedure (van hen uitgaande) op te stellen.

¹⁷ De bronnen die gebruikt worden om een dossier samen te stellen als antwoord op de vragen zijn: indien mogelijk, het dossier dat reeds aanwezig is op het secretariaat; officiële rapporten van verschillende landen; gepubliceerde literatuur van of over de groep in kwestie; jurisprudentie over de groep op nationaal en internationaal niveau; het Belgisch Staatsblad (b.v. Statuten van Verenigingen zonder winstoogmerk); gegevens op Internet; en informatie vanwege de NRB (op ons verzoek).

¹⁸ Voor iedere groep verzamelen we gegevens over: 1. Geschiedenis; 2. Doctrines; 3. Ethiek; 4. Rituelen; 5. Organisatie; 6. Dagelijks leven; 7. Profiel van de leden; 8. Wervingsmethode; 9. Relaties met de buitenwereld; 10. Problemen en/of criteria voor schadelijkheid; 11. Nuttige adressen; 12. Bibliografie.

¹⁹ Wet van 2 juni 1998, art. 6, §4: “De inlichtingen die het Centrum op aanvraag van het publiek verstrekt, steunen op de inlichtingen waarover het Centrum beschikt en mogen niet worden voorgelegd in de vorm van lijsten of systematische overzichten van schadelijke sektarische organisaties.”

Tot nu toe hebben de leden van het Centrum een aanbeveling en twee adviezen bezorgd aan de autoriteiten. Een advies werd gegeven aan de Minister van Binnenlandse Zaken over FECRIS (Fédération Européenne des Centres de Recherches et d'Information sur le Sectarisme), in het voordeel van deze laatste (20 juni 2000). Het Centrum werd door de Dienst Vreemdelingenzaken ook gevraagd een advies te geven betreffende De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, waarvan de tekst hierna zal worden weergegeven. Het Centrum heeft ook de opname in de strafwet aanbevolen van nieuwe juridische schikkingen voor het bestraffen van wie misbruik maakt van mensen in een situatie van fysieke of psychologische zwakheid (18 december 2000).

Ten slotte wil ik eraan herinneren dat het Centrum geïnstalleerd is om actief samen te werken met de Administratieve Coördinatieceel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties. Deze Cel verenigt vertegenwoordigers uit verschillende gebieden, die op een of andere manier moeten omgaan met de kwestie van schadelijke sektarische organisaties.²⁰

5. Een concreet geval: advies betreffende De Kerk van de Heiligen der Laatste Dagen

De beste illustratie van het werk van het Centrum op het gebied van advies bedoeld voor de Belgische autoriteiten, is de manier waarop het Centrum ertoe kwam een advies te formuleren over De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Het was een antwoord op een vraag van het ministerie van Binnenlandse Zaken omtrent de mogelijke risico's of gevaren die konden opduiken vanuit De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen bij het toekennen van visa aan haar missionarissen. Alvorens zijn advies op te stellen, heeft het Centrum de kwestie bestudeerd op basis van een uitgebreide documentatie. Bovendien heeft het de Mormoonse functionarissen in België gecontacteerd met een vraag om inlichtingen, waarop de antwoorden bevorderlijk zouden kunnen geweest zijn om bepaalde zaken te verduidelijken. Ondanks de ruime toegewezen tijd kreeg het Centrum geen antwoord van de HLD Kerk binnen de afgesproken tijdsperiode. Er kwam inderdaad een antwoord, maar toen was het reeds te laat. De volledige tekst van het advies luidt als volgt:

²⁰ Art. 1 van het Koninklijk Besluit van 8 november 1998 houdende samenstelling, werking en organisatie van de "Administratieve coördinatieceel" definieert de samenstelling als volgt: "De bij artikel 13 van de wet van 2 juni 1998 opgerichte Administratieve coördinatieceel is als volgt samengesteld: een vertegenwoordiger van het College van Procureurs-generaal; een nationaal magistraat; een vertegenwoordiger van de Rijkswacht; een vertegenwoordiger van de Gerechtelijke politie; een vertegenwoordiger van de Algemene Rijkspolitie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken; een vertegenwoordiger van het Ministerie van Ambtenarenzaken; een vertegenwoordiger van het Bestuur Veiligheid van de Staat; een vertegenwoordiger van het Directoraat-generaal burgerlijke wetgeving en erendiensten van het Ministerie van Justitie; een vertegenwoordiger van het Directoraat-generaal strafwetgeving en rechten van de mens van het Ministerie van Justitie; een vertegenwoordiger van het Ministerie van Binnenlandse Zaken; een vertegenwoordiger van het Ministerie van Financiën; een vertegenwoordiger van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid; een vertegenwoordiger van het Ministerie van Landsverdediging."

“Hoofdzakelijk overwegende dat:

1. de officiële rapporten van de onderzoekscommissies inzake sekten in België, Frankrijk, Zwitserland, Duitsland, Canada geen negatieve elementen bevatten tegen De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen;
2. er in Europese landen, voor zover de I.A.C.S.S.O. er weet van heeft, er geen gepubliceerd gerechtsoordeel is dat de beweging veroordeelt voor een of andere inbreuk op de wet;

overwegende dat, betreffende de aangelegenheden die het voorwerp waren van publieke discussies:

3. de sociale en religieuze controle niet van die strekking lijkt te zijn dat ze alle jonge leden dwingt een zendingsactiviteit van twee jaar te volbrengen. Statistieken tonen aan dat slechts 33% van de jonge mannen en 5% van de jonge vrouwen die functie uitoefenen. Volgens Mormoonse websites is er een vrije keuze;
4. de basisteksten van de Kerk verklaringen bevatten die als racistisch kunnen aanzien worden. Maar in de praktijk zien we dat deze verklaringen niet meer gebruikt worden (d.w.z. betreffende de “zwarten”);
5. de houding tegenover vrouwen niet overeenstemt met de Europese en internationale evolutie op het gebied van gelijkheid tussen mannen en vrouwen;
6. betreffende het onderwerp polygamie, De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, in zijn beginstadium, de toepassing ervan aanvaardde en bevorderde en dat, na enkele conflicten (soms gewelddadige) tegen Amerikaanse Staten, de Kerk officieel afgezien heeft van polygamie (en de toepassing ervan) en er zelfs een reden voor excommunicatie van gemaakt heeft. Niettemin blijven sommige individuen of dissidente bewegingen dit nu door de Kerk veroordeelde gebruik aanhangen;
7. alhoewel de beweging in het begin een duidelijk theocratisch model naar voren bracht, heeft de beweging na verloop van tijd een aanpassing aan en integratie van het democratische systeem van de VS en andere democratische landen ondergaan;
8. de officiële doctrine een fundamentalistische lezing van de basisteksten toepast, zonder een historisch kritische benadering van de bronnen te aanvaarden (d.w.z. hun visie op het ontstaan van de wereld – het afwijzen van evolutionisme – en op het ontstaan van de beweging; de uitsluiting van bepaalde historici uit de beweging).

Op basis van deze verklaringen, is het Informatie- en Adviescentrum inzake schadelijke sektarische organisaties van mening dat, in de huidige omstandigheden, in België, De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen geen enkele van de welbepaalde risico's biedt overeenkomstig Artikel 2 van de Wet van 2 juni 1998 houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve Coördinatiecél inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties (Belgisch Staatsblad van 25 november 1998). Deze feitelijke mening stelt op geen enkele wijze een oordeel in over een latere evolutie van de beweging of van de individuen die de groep vormen.”

Het advies is duidelijk. Het werd vanzelfsprekend aan de aanvrager gestuurd en aan de officiële vertegenwoordigers van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen in België. We hebben geen reactie van hun kant ontvangen. In dit verband wil ik eraan herinneren dat enkel de Belgische autoriteiten om advies kunnen vragen. Noch het algemene publiek, noch de nieuwe religieuze bewegingen zelf (die beschouwd worden als een deel van het publiek), noch hun advocaten die bezig zijn met kwesties ter zake, kunnen dit. Deze illustratie van de theoretische benadering door het Centrum van het fenomeen van Nieuwe Religieuze Bewegingen met een concreet voorbeeld, biedt een aardige beschrijving van de werkwijze van het Centrum.

6. Conclusie

Ik hoop dat ik een behoorlijke beschrijving van de reële situatie in België gegeven heb, een originele situatie die een kritisch en verantwoordelijk model schetst, zonder vooroordelen of ongeoorloofde invloeden, en dat de test door meningen van buitenaf kan doorstaan. Wat België tot stand gebracht heeft is geen slaafse kopie van wat gebeurt in andere Europese landen. Het heeft zijn eigen context en zijn eigen doeleinden. In zijn benadering probeert België twee extremen te vermijden. Aan de ene kant nemen we geen “engelachtige” en naïeve positie in dat er helemaal geen problemen zijn op het gebied van NRB’s. Vandaar accepteren we op zijn minst de mogelijkheid van sektarische afwijkingen en zelfs het reële bestaan van schadelijke sektarische organisaties (b.v. de Orde van de Zonnetempel). Aan de andere kant wensen we geen heksenjacht op sekten of NRB’s te organiseren, alsof alles wat nieuw en vreemd is op het gebied van godsdienst daarmee ook gevaarlijk en schadelijk zou zijn. Het bestaan van het Belgisch Informatie- en Adviescentrum is te danken aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers van het koninkrijk en aan de *ad hoc* parlementaire onderzoekscommissie. Het rapport van die Commissie wordt wel vaak geciteerd, maar – zo vrees ik – niet echt grondig gelezen. Het grootste deel van ons dagelijks werk is het publiek informeren door een uitgebreide documentatie beschikbaar te maken via een gespecialiseerde bibliotheek, waarvan de inhoud ons zou moeten toelaten ons eigen kritische oordeel te vellen. Wie zou, redelijkerwijs, tegen een dergelijk project kunnen zijn?

APPENDIX

2 JUNI 1998. — Wet houdende oprichting van een Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties en van een Administratieve coördinatiefcel inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties.

HOOFDSTUK I. – Voorafgaande bepalingen.

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2. Voor de toepassing van onderhavige wet wordt onder schadelijke sektarische organisatie verstaan, elke groepering met een levensbeschouwelijk of godsdienstig doel, of die zich als dusdanig voordoet en die zich in haar organisatie of praktijken, overgeeft aan schadelijke onwettige activiteiten, het individu of de samenleving schaadt of de menselijke waardigheid aantast.

Het schadelijk karakter van een sektarische organisatie wordt onderzocht op basis van de principes welke zijn vastgelegd in de Grondwet, de wetten, de decreten, ordonnanties en in de internationale verdragen inzake de bescherming van de rechten van de mens welke door België werden geratificeerd.

HOOFDSTUK II. – Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties.

Art. 3. Bij het ministerie van Justitie wordt een onafhankelijk centrum opgericht onder de naam «Informatie- en Adviescentrum inzake de schadelijke sektarische organisaties», hierna Centrum genaamd.

De zetel van het Centrum is gevestigd in het administratief arrondissement «Brussel-Hoofdstad».

Art. 4. § 1. Het Centrum bestaat uit twaalf vaste leden en twaalf plaatsvervangende leden die met een tweederde meerderheid door de Kamer van volksvertegenwoordigers worden aangewezen. Zes vaste leden en zes plaatsvervangende leden worden aangewezen op voordracht van de Ministerraad en voor elk van de te begeven ambten worden twee kandidaten voorgedragen.

Zowel voor de rechtstreeks door de Kamer als voor de op de voordracht van de Ministerraad aangewezen leden wordt de taalpariteit tussen de Nederlandstalige en de Franstalige leden gewaarborgd.

Ten minste een vast lid en een plaatsvervangend lid kennen Duits.

De Kamer van volksvertegenwoordigers kiest uit de vaste leden de voorzitter en de plaatsvervangende voorzitter.

§ 2. De leden worden aangesteld voor een termijn van vier jaar, eenmaal hernieuwbaar, uit de eminente persoonlijkheden die bekend staan omwille van hun kennis, ervaring en hun interesse voor de problematiek van de schadelijke sektarische groeperingen. Zij dienen alle waarborgen te bieden om hun mandaat in volledige onafhankelijkheid en in een geest van objectiviteit en onpartijdigheid te kunnen uitoefenen.

De vaste en de plaatsvervangende leden kunnen van hun mandaat ontheven worden door de Kamer van volksvertegenwoordigers, indien zij tekortkomen in hun plichten of de waardigheid van hun functie in het gedrang brengen.

§ 3. Om als vast of waarnemend lid te worden aangesteld en om die hoedanigheid te behouden moeten de kandidaten aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° de burgerlijke en politieke rechten genieten;

2° geen lid zijn van het Europees Parlement of van de Wetgevende Kamers, noch van een Gemeenschaps- of Gewestraad, noch van de Federale Regering of van een Gemeenschaps- of Gewestregering.

§ 4. Het is de leden van het Centrum verboden aanwezig te zijn bij de beraadslagingen over onderwerpen indien zij hierbij een persoonlijk of rechtstreeks belang hebben of waarbij hun bloed- of aanverwanten tot de vierde graad een persoonlijk of rechtstreeks belang hebben.

§ 5. Wanneer een vast lid verhinderd of afwezig is, wordt het vervangen door zijn plaatsvervanger.

Het vast of plaatsvervangend lid waarvan het mandaat een einde neemt voor het verstrijken van de termijn van vier jaar, wordt volgens de in de eerste paragraaf bedoelde procedure vervangen door een vast of een plaatsvervangend lid dat voor de rest van de termijn wordt aangewezen.

De Koning stelt de modaliteiten inzake de vergoeding van de leden van het Centrum vast.

Art. 5. Het Centrum stelt zijn huishoudelijk reglement op binnen twee maanden na zijn installatie. Het wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Art. 6. § 1. Het Centrum is belast met de volgende opdrachten:

1° het verschijnsel van schadelijke sektarische organisaties in België en hun internationale bindingen bestuderen;

2° een voor het publiek toegankelijk documentatiecentrum organiseren;

3° zorgen voor het onthaal en de informatie van het publiek en ieder persoon die een vraag tot het Centrum richt, inlichten over zijn rechten en plichten en over de wijze waarop hij zijn rechten kan laten gelden;

4° hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van elk openbaar bestuur, adviezen en aanbevelingen uitbrengen over het verschijnsel van de schadelijke sektarische organisaties en in het bijzonder over het beleid inzake de strijd tegen deze organisaties;

§ 2. Voor het vervullen van zijn opdrachten is het Centrum ertoe gemachtigd:

1° alle beschikbare informatie te verzamelen;

2° alle studies of wetenschappelijke onderzoeken uit te voeren die noodzakelijk zijn om zijn opdrachten concreet te kunnen uitvoeren;

3° elke archief- of documentatiefonds waarvan het onderwerp overeenstemt met één van zijn opdrachten, over te nemen;

4° steun en begeleiding te verlenen aan instellingen, organisaties en verleners van juridische bijstand;

5° op zijn bijeenkomsten vakbekwame verenigingen en personen raadplegen of uitnodigen die het nuttig acht te horen.

Voor het vervullen van zijn opdrachten werkt het Centrum samen met de Administratieve coördinatiecel.

§ 3. Het Centrum is ertoe gemachtigd voor het vervullen van zijn opdrachten bedoeld in § 1, 1° en 3°, persoonsgegevens te verwerken met betrekking tot de overtuiging of activiteiten op levensbeschouwelijk of godsdienstig gebied zoals bedoeld in artikel 6 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

De Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de waarborgen inzake vertrouwelijkheid en beveiliging van de persoonsgegevens, het statuut en de taken van een aangestelde voor de gegevensbescherming in de schoot van het Centrum en de wijze waarop het Centrum verslag moet uitbrengen aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer over de verwerking van de persoonsgegevens.

§ 4. De inlichtingen die het Centrum op aanvraag van het publiek verstrekt, steunen op de inlichtingen waarover het Centrum beschikt en mogen niet worden voorgesteld in de vorm van lijsten of systematische overzichten van schadelijke sektarische organisaties.

Art. 7. De adviezen en de aanbevelingen van het Centrum zijn gemotiveerd.

De adviezen zijn openbaar, behoudens behoorlijk gemotiveerde andersluidende beslissing van het Centrum.

Art. 8. § 1. Het Centrum kan slechts beraadslagen indien ten minste de meerderheid van zijn leden aanwezig is. De beslissingen worden genomen met absolute meerderheid. In geval van staking der stemmen, is de stem van de voorzitter of in geval deze verhinderd is, van zijn plaatsvervanger doorslaggevend.

De aangenomen adviezen zullen de verschillende uiteengezette standpunten weergeven.

§ 2. Het Centrum mag beschikken over het integraal stenografisch verslag van de openbare hoorzittingen van de parlementaire onderzoekscommissie van de Kamer van volksvertegenwoordigers met het oog op de beleidsvorming ter bestrijding van de onwettige praktijken van de sekten en van de gevaren ervan voor de samenleving en voor het individu, inzonderheid voor de minderjarigen.

Art. 9. Voor de uitvoering van al zijn opdrachten kan het Centrum een beroep doen op de medewerking van experts.

De Koning bepaalt de modaliteiten van de vergoeding van deze experts.

Art. 10. Voor alle personen die werken met vertrouwelijke gegevens die door het Centrum worden ingezameld, geldt het beroepsgeheim zoals bedoeld in artikel 458 van het Strafwetboek. Dezelfde verplichting geldt ook voor elkeen die niet tot het Centrum behoort, maar als deskundige, onderzoeker of medewerker optreedt.

Art. 11. Het Centrum stelt elke twee jaar een verslag van zijn activiteiten voor. Dit verslag wordt gestuurd aan de Ministerraad, de Wetgevende Kamers en aan de Raden en Regeringen van de Gemeenschappen en Gewesten.

Art. 12. Het Centrum beschikt over een secretariaat.

Het personeel wordt ter beschikking gesteld door de minister van Justitie, na voorafgaand het advies van het Centrum te hebben ingewonnen.

Het personeel staat onder het rechtstreeks gezag van de voorzitter van het Centrum.

De werkskosten van het Centrum komen ten laste van de begroting van het ministerie van Justitie.

HOOFDSTUK III. – Administratieve coördinatiefunctie inzake de strijd tegen schadelijke sektarische organisaties.

Art. 13. Een Administratieve coördinatiefunctie inzake de strijd tegen de schadelijke sektarische organisaties wordt bij het ministerie van Justitie opgericht.

Art. 14. De minister van Justitie of zijn afgevaardigde neemt het voorzitterschap van de Administratieve coördinatiefunctie waar.

De Koning bepaalt de samenstelling van de Administratieve coördinatiefunctie bij een in Ministerraad overlegd besluit.

Art. 15. De Administratieve coördinatiefunctie heeft de volgende opdrachten:

1° De door de bevoegde openbare diensten en overheden gevoerde acties coördineren;

2° De evolutie van de onwettige praktijken van de schadelijke sektarische organisaties onderzoeken;

3° Maatregelen voorstellen die van aard zijn om de coördinatie en de effectiviteit van deze acties te verhogen;

4° In overleg met de bevoegde diensten en besturen een preventiebeleid voor de burgers tegen de activiteiten van de schadelijke sektarische organisaties, bevorderen;

5° Een nauwe samenwerking met het Centrum opbouwen en de nodige maatregelen treffen teneinde de aanbevelingen en voorstellen van het Centrum uit te voeren.

Art. 16. De Koning bepaalt de modaliteiten inzake de werking en de organisatie van de Administratieve coördinatiefunctie bij een in Ministerraad overlegd besluit.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 2 juni 1998.

ALBERT

Van Koningswege:

De Minister van Justitie, T. VAN PARYS

Met 's Lands zegel gezegeld:

De Minister van Justitie, T. VAN PARYS